

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1926

Κατὰ πρόσκλησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως συνήλθον ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας τὰ διορισθέντα διὰ Συντακτικῆς Ἀποφάσεως τῆς 18 Μαρτίου τακτικὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν πρὸς τέλεσιν τῶν ἐπισήμων ἐγκαινίων αὐτῆς.

Τὸν λόγον λαμβάνει πρῶτος ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, κηρύσσων τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ὑπουργὸς κ. Δημήτριος Αἰγινίτης, ἀναπτύσσων τὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας, ἀπαντᾷ δὲ δι' ὀλίγων ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Φωκίων Νέγρης.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Λαβόντες ὑπ' ὄψει:

Ἵτι αἱ ἐπιστῆμαι, τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι, στοιχεῖα ἀπαραίτητα ὑγιοῦς καὶ στερεᾶς διοργανώσεως παντὸς κράτους, συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐκλειαν καὶ λαμπρύνουσι τὴν αἴγλην τῶν ἔθνων.

Ἵτι αἱ ἐπιστῆμαι, τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι, ἡ θεμελιώδης αὐτῆ κρητὶς, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ὕλικὴ εὐημερία τῶν λαῶν, ρυθμίζουσι τὴν πρόοδον καὶ ἐπιδρῶσι σπουδαίως ἐπὶ τῆς τύχης αὐτῶν.

Ἵτι αἱ ἐπιστῆμαι, τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι, ὁ ἀκρογωνιαίος οὗτος λίθος τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι συγχρόνως ὁ σοφὸς σύμβουλος τοῦ νομοθέτου, ἡ φωτεινὴ λαμπὰς τῆς συνειδήσεως τοῦ δικαστοῦ, τὸ πηδάλιον τοῦ κυβερνήτου, ὁ ὁδηγὸς τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ διδασκάλου, ἦτοι αὐτὸ τοῦτο τὸ θεμέλιον τοῦ κράτους.

Ἐπιθυμοῦντες:

Νὰ παράσχωμεν πλήρη καὶ ἐνεργὸν τὴν προστασίαν καὶ ὑποστήριξιν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς ἐπιστῆμας, τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας ἐν Ἑλλάδι, πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀναπτύξεως καὶ εὐημερίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ κοιτίδι των, ὅπως συντελέσῃ αὕτη καὶ πάλιν εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ·

Θεωροῦντες :

Ἔστι ἡ Ἐπιστήμη, ὄπλον πανίσχυρον καὶ συντελεστής τῆς νίκης ἐν πολέμῳ, εἶναι συγχρόνως ἐν εἰρήνῃ ὄργανον ἀπαραίτητον προαγωγῆς τῆς γεωργίας, προστάτης τῆς ναυτιλίας, σύμβουλος τῆς βιομηχανίας, ζωογόνος δύναμις τοῦ ἐμπορίου, πηγὴ πεφωτισμένης ἐκμεταλλεύσεως τῶν φυσικῶν πόρων τῆς χώρας·

Ἔστι ἡ Ἰδρυσις Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη ἐκ τῶν μεγίστων, ὅπως φωτίξῃ καὶ χειραγωγῇ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, μελετᾷ καὶ κανονίζῃ τὰ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης, παρασκευάζῃ, συντάσῃ καὶ δημοσιεύῃ τὴν γραμματικὴν, τὸ συντακτικὸν καὶ τὰ λεξικά αὐτῆς, ἐρευνᾷ καὶ ἐκδίδῃ ἀκριβῶς τοὺς μεγάλους Ἑλληνας συγγραφεῖς, μελετᾷ καὶ τελειοποιῇ τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, σπουδάζῃ καὶ ἀποκαλύπτῃ τὴν φύσιν τῆς χώρας, καθοδηγῇ καὶ φωτίξῃ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκμετάλλευσιν τῶν φυσικῶν θησαυρῶν καὶ ἰδιοτήτων αὐτῆς, μελετᾷ καὶ ἐρευνᾷ τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν, νομολογίαν καὶ ἀρχαιολογίαν, συλλέγῃ καὶ σπουδάζῃ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, τὰς διαλέκτους καὶ τὸν γλωσσικὸν θησαυρόν, τὰς παροιμίας, τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις, τὴν δημῶδη μουσικὴν καὶ ποίησιν, καὶ καθόλου τὰ τοῦ βίου καὶ τῆς λαογραφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, σφυρηλατῇ νέα ὄπλα ἀσφαλείας, ἀκμῆς καὶ δόξης τοῦ Κράτους, ἐνθαρρύνῃ καὶ ζωογονῇ τὰς πνευματικὰς ἀρετὰς τοῦ ἔθνους, δημιουργῇ καὶ ἀναδεικνύῃ ἀκμαίαν καὶ σελαγιζούσαν τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐν γένει ἐξυπηρετῇ καὶ προάγῃ τὰ μεγάλα ἠθικὰ καὶ ὕλικὰ συμφέροντα τοῦ τόπου·

Ἐπιθυμοῦντες :

Νὰ συνενώσωμεν εἰς κοινὴν συναδελφότητα καὶ καρποφόρον συνεργασίαν, πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης, τὰς κορυφαίας τοῦ ἔθνους πνευματικὰς δυνάμεις·

Νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἐν Ἑλλάδι προέχοντας ἐν τῇ πνευματικῇ ἀγωνίᾳ καὶ τιμῶμεν τοὺς πρωτεργάτας τῆς διανοίας, ἀνυψοῦντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὑπατον ἀκαδημαϊκὸν ἀξίωμα·

Νὰ συνδέσωμεν τὸ ὄνομα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους·

Ἀπεφασίσασαμεν καὶ ἰδρύσαμεν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἧτοι στάδιον εὐγενοῦς ἀμίλλης τοῦ πνεύματος, στάδιον ἐπιστημονικῶν, φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἀγώνων, στάδιον, ἐν ᾧ ἀγωνίζονται καὶ ἀποκαλύπτονται αἱ ἰδιοφυαί, ἀκτινοβολεῖ καὶ στέφεται ἡ μεγαλοφυα, προκαλοῦνται, συλλέγονται καὶ βραβεύονται αἱ ἀνακαλύψεις, ἐνθαρρύνονται καὶ ποδηγετοῦνται αἱ

ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι, καλλιεργοῦνται τὰ γράμματα, προάγονται καὶ τελειοποιοῦνται αἱ τέχναι, ἐλέγχονται καὶ χρησιμοποιοῦνται αἱ ἐφευρέσεις, ἀναλάμπει διὰ τῆς συζητήσεως ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια, ἀναδεικνύεται καὶ βραβεύεται ἡ ἰκανότης, ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἀρετὴ δι' ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν βραβείων.

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΚΥΡΙΕ ΠΡΟΕΔΡΕ,

ΚΥΡΙΑΙ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ,

Ἡ ἀνάγκη τῆς συγκεντρώσεως εἰς ἓν σῶμα τῶν ἀνδρῶν, τῶν καλλιεργούντων καὶ προαγόντων τὰς ἐπιστήμας, τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, ὅπως ἀνταλλάσσωσι τὰς ιδέας των, ἐλέγχωσι καὶ τελειοποιῶσι διὰ τῆς συζητήσεως τὰ ἔργα καὶ συμπληρῶσι διὰ τῆς συνεργασίας τὰς ἰδιοφυῖας αὐτῶν, ἐπέβαλε πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, χάριν τῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῶν ὑψηλῶν τούτων κλάδων τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, τὴν ἴδρυσιν τῶν Ἀκαδημιῶν.

Ἀναμφιβόλως, αἱ ἐπιστήμαι, τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι προήχθησαν καὶ προάγονται ἀλματικῶς πολλὰκις ὑπὸ μόνων τῶν μεγαλοφυῶν ἐκείνων πνευμάτων, τὰ ὅποια, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὡς φωτεινὰ μετέωρα, ἀναφανίσματα εἰς τὸν πνευματικὸν ὀρίζοντα τοῦ κόσμου, ἀποκαλύπτουν μεγάλην τινὰ πτυχὴν τοῦ ἀληθοῦς ἢ τοῦ καλοῦ. Ἄλλ' ἢ Φύσις ὑπῆρξε, δυστυχῶς, πάντοτε λίαν φειδωλὴ εἰς παραγωγὴν τῶν Προμηθέων τούτων, οἱ ὅποιοι τολμοῦν νὰ ἀποκαλύπτουν τὰ μυστικά της.

Αἱ προνομιῶχοι αὐταὶ διάνοιαι εἶναι τόσοσπάραιαι, ὅσον καὶ πολύτιμοι διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμφανίζονται κατὰ χρονικὰ διαστήματα τόσοσπάραια, ὥστε δι' αὐτῶν καὶ μόνων ἡ ἀνθρωπότης θὰ προήγετο καὶ θὰ προέβαινε βεβαίως ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ καὶ τῇ ἐκπολιτιστικῇ καθόλου σταδιοδρομίᾳ της, ἀλλὰ βραδύτατα καὶ μὲ μακροὺς σταθμοὺς στασιμότητος καὶ ἀδρανείας.

Εὐτυχῶς ὁμῶς τὰ πράγματα δὲν ἔχουν οὕτω παρὰ τὰς σπανίας καὶ ἐξαιρετικὰς αὐτὰς διανοίας, ἐργάζεται συνεχῶς ἡ πολυἀριθμὸς πάντοτε φάλαγξ τῶν ἐπιλέκτων σκαπανέων τῆς Ἐπιστήμης, οἵτινες, διὰ τῆς ἰδιοφυῖας, τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς δραστηριότητος αὐτῶν, ὄχι μόνον παρασκευάζουσιν, συνεχίζουσιν καὶ συμπληροῦν τὸ ἔργον ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ νέας ὁδοὺς χαράσσουσιν πολλὰκις ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἡ δρᾶσις ἐκάστου τῶν ἀνδρῶν τούτων, μεμονωμένως καὶ χωριστὰ λαμβανομένη, δὲν θὰ ἦτο ἀρκετὰ ἰσχυρά, ὅπως ἀνέλθῃ εἰς τὰ δυσπρόσιτα ὕψη τῆς πτῆσεως.

τῆς μεγαλοφυΐας· ἠνωμένη ὅμως μεθοδικῶς μετὰ πολλῶν ἄλλων, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὰς ποικίλας μορφὰς καὶ φάσεις τῆς ἰδιοφυΐας, παράγει καὶ αὐτὴ μεγάλα καὶ καταπληκτικὰ ἐνίοτε ἔργα. Καὶ ἐδῶ: ἐν τῇ ἐνώσει ἢ δύνამις! Τὸ ἔργον τῆς μεγαλοφυΐας, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν παρεσκευάσθη ὑπὸ τῆς τοιαύτης τῶν πολλῶν δράσεως καὶ συνεργασίας ἢ ἐὰν δὲν στηρίζεται ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ ταύτης, μόνον δι' αὐτῆς πολλάκις γονιμοποιεῖται καὶ καθίσταται χρήσιμον.

Ἄλλ' ἢ ὑπαρξίς τῶν μεγάλων αὐτῶν πνευματικῶν κέντρων ἔχει καὶ ἄλλον σπουδαῖον προορισμόν: νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ βραβεύῃ τοὺς πολυπληθεῖς, ἀλλὰ μετρίους καὶ ἀφανεῖς ἐκείνους ἐργάτας τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ ὀλίγον μὲν ἕκαστος, πολὺ ὅμως ἐν τῷ συνόλῳ, συντελοῦν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄν καὶ οὐδαμῶς ἐλπίζοντες νὰ ἴδωσι τὴν δόξαν στέφουσιν τοὺς μόχθους καὶ τὰς θυσίας των, εἰσφέρουν ἐν τούτοις, μετ' αὐταπαρνήσεως ἀξίας θαυμασμοῦ καὶ μετ' ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ καλὸν ἀξίας ἀμοιβῆς, μικροὺς μὲν ἀλλὰ χρήσιμους λίθους πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ λαμπροῦ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης οἰκοδομήματος. Καί, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη ἤδη, ἢ ἐπιτυχία τῶν μεγάλων πνευμάτων εἶναι πολλάκις ἀποτέλεσμα τῆς συλλογικῆς ταύτης ἐργασίας τῶν ἀφανῶν τούτων ἐργατῶν τοῦ πνεύματος, ὅπως οἱ θρίαμβοι τῶν μεγάλων στρατηγῶν στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἡρωϊκῆς τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου αὐταπαρνήσεως. Ἀνάγκη λοιπὸν κέντρον, ὅπερ νὰ συλλέγῃ, νὰ ἐνθαρρύνῃ, νὰ χρησιμοποιῆ καὶ νὰ βραβεύῃ τὰ παρατηρήσεις καὶ ἐν γένει τὰ ἔργα τῶν τοιούτων ἐργατῶν. *Rassemblements des faits pour avoir des idées*, ἔλεγεν ὁ Buffon. *Rassemblems et discutons les faits pour découvrir la vérité et créer les sciences*, προσθέτομεν ἡμεῖς.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τῆς ἰδρύσεως τῶν Ἀκαδημιῶν. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη δὲν εἶναι νέα οὐδὲ ξένη πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἱδαιμόνιον, τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ μάλιστα τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος, παρατηρεῖται ἡ ροπὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς τὴν διὰ τῶν φιλοσοφικῶν συζητήσεων ἢ τὴν συνεργασίαν πολλῶν εὑρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἀπὸ δὲ τῶν παρὰ τὰς Ἀθήνας κήπων τοῦ Ἀκαδήμου ἐλήφθη μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τὸ σπέρμα τῆς Ἀκαδημίας. Ὅθεν δικαίως δύναται νὰ λεχθῆ, ὅτι οὐ μόνον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ καταγωγὴ τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἑλληνικὴ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἢ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς τὴν Ἀθηναῖν ἀφιερωμένη πρώτη Ἀκαδημία, ὑπὸ τὰ σκιερὰ δένδρα τῆς ὁποίας ἠρέσκετο νὰ φιλοσοφῆ, νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ συζητῆ μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν μαθητῶν του ὁ θεῖος Πλάτων, δὲν εἶχεν ἀκριβῶς τὸν χαρακτήρα, τὸν ὅποιον, σὺν τῷ χρόνῳ, διὰ τῆς ἐξελιξέως προσέλαβεν ἢ νεωτέρα Ἀκαδημία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐν αὐτῇ πλατωνικὸν Γυμνάσιον συνυπάρχει μετὰ τῆς σχολῆς τοῦ μεγάλου φιλοσόφου, ὡς καὶ παρ' ἄλλαις

ἑλληνικαῖς σχολαῖς, ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ μέθοδος τῆς διὰ τῆς συζητήσεως ἢ τῆς συνεργασίας πολλῶν προαγωγῆς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς φιλοσοφίας.

Ἐπὶ τὴν ἀρχικὴν ταύτην ἔννοιαν, καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, μιμούμενοι τοὺς Ἕλληνας φιλοσόφους, μετεφύτευσαν τὴν Ἀκαδημίαν ἐν Ἰταλίᾳ οἱ Ῥωμαῖοι. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος, ἐν τῷ παρὰ τὸ Τούσκουλον κτήματι αὐτοῦ ὀνομασθεῖσα θέσις Ἀκαδημία, ἦτο προσωρισμένη ὄχι μόνον διὰ μονήρη σπουδὴν, ἀλλὰ καὶ δι' ἀκαδημαϊκὰς μετὰ φίλων συζητήσεις τοῦ Ῥωμαίου ρήτορος.

Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ὅλως νεωτέραν ἔννοιαν αὐτῆς, ἡ Ἀκαδημία ἑλληνικὴν ἔχει τὴν καταγωγὴν. Ἡ πρώτη τοιαύτη Ἀκαδημία ὑπήρξεν, ὡς γνωστόν, ἡ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἰδρυθεῖσα περὶ τὸ 250 π. Χ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μουσεῖον.

Τὸ Μουσεῖον ἦτο σωματεῖον ἐπιστημόνων καὶ λογίων, ἔχον σκοπὸν τὴν προαγωγὴν καὶ θεραπείαν τῶν ἐπιστημῶν τὸ Μουσεῖον δὲ τοῦτο ὑπήρξε τὸ πρότυπον τῶν Ἀκαδημιῶν, τὰς ὁποίας ἔδρυσαν βραδύτερον οἱ Ἰουδαῖοι εἰς διαφόρους πόλεις ἐν Μεσοποταμίᾳ, Βαβυλῶνι καὶ Παλαιστίνῃ, ὡς καὶ Ἀραβῆς τινες καλῖφαι εἰς τὰς ἔδρας των.

Κατὰ τὸν μεσαῖωνα, τοῦ ὁποίου μία τῶν τάσεων, ὡς γνωστόν, ἦτο νὰ συγκεντρῶνῃ εἰς ομάδας τὸ σύνολον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, μετὰ μακρὰν ἐξαφάνισιν τῶν ἀκαδημιῶν, ἐπὶ σειρὰν αἰώνων, καθ' οὓς ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ φιλοσοφία κατέφυγον εἰς τὰς μονὰς, ἀναφαίνεται ἐκ νέου, μετὰ τῆς τάσεως πρὸς ἐλευθέραν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, ἰδίᾳ ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, σειρὰ ὅλη Ἀκαδημιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκἀνόμιζον τὴν γλῶσσαν, ἐκαλλιέργουν τὴν ἐπιστήμην, ἐθεράπευον τὰ γράμματα καὶ ἀνέπτυσσον τὰς καλὰς τέχνας. Ἕλληνες δὲ καὶ πάλιν, πρόσφυγες ἐκ Βυζαντίου, ἦσαν τότε οἱ ἰδρυταὶ τῶν πρώτων ἀκαδημιῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ Βησσαρίων εἰς τὴν Ρώμην ὁ Πλήθων ἢ Γεμιστὸς εἰς τὴν Φλωρεντίαν.

Ἀφ' ἐτέρου, ἐν Γαλλίᾳ εὗρισκομεν τὴν πρώτην οἰοεὶ Ἀκαδημίαν, περὶ τὸ 1323, λειτουργοῦσαν εἰς τοὺς Παρισίους· ἐκεῖ συνειργάζοντο ἱκανοὶ φιλόσοφοι, θεολόγοι, φυσικοὶ, ἀστρονόμοι, μαθηματικοὶ, ἰατροί, γλύπται καὶ ζωγράφοι. Ἀλλὰ μόνον μετὰ τρεῖς αἰῶνας βραδύτερον τῷ 1635 ἔδρυσεν ὁ πολὺς Richelieu ἐπίσημον Ἀκαδημίαν, τὴν καλουμένην Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν (Académie Française). Μετ' ὀλίγον ἐπροτάθη εἰς τὸν Colbert ἡ ἔδρυσις Γενικῆς Ἀκαδημίας (Académie Générale), περιλαμβανούσης ὁμοῦ ἐπιστήμονας, φιλολόγους, ρήτορας, ποιητὰς καὶ ἱστορικούς. Ἀλλ' ὁ διάσημος ὑπουργὸς τοῦ μεγάλου Λουδοβίκου, ἐκ σεβασμοῦ, φαίνεται, πρὸς τὴν σεμνὴν κόρην τοῦ Richelieu, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἀναμίξῃ μετ' ἄλλων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης ἐργατῶν. Ἐπροτίμησε νὰ ἰδρῦσῃ, καὶ ἔδρυσεν, διαφόρους ἄλλας ἀδελφὰς αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι, ἐντελῶς χωριστὰ λειτουργοῦσαι, συνεδέθησαν βραδύτερον εἰς

ἐν μέγα ἐθνικὸν ἴδρυμα, τὸ περίφημον Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας (Institut de France), ἔχον σκοπὸν: «νὰ συλλέγῃ τὰς ἀνακαλύψεις καὶ νὰ τελειοποιῇ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας». Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἰδρύματος τούτου ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρξεν, ὡς γνωστὸν, μεγίστη. Εἰς αὐτὸ πρωτίστως, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἐπιστημονικὴν, τὴν φιλολογικὴν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν δόξαν τῆς Γαλλίας, ὀφείλει αὕτη τὴν ἐξαιρετικὴν ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν της εἰς τοὺς ὑψηλοὺς αὐτοὺς κλάδους τῆς πνευματικῆς ἐργασίας.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ πρώτη Ἀκαδημία, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἰδρύθη ἐν Κερκύρᾳ τῇ 1636 καὶ ὠνομάζετο: Ἀκαδημία τῶν ἐξησφαλισμένων (Degli assicurati). Εἶχεν ὡς ἔμβλημα δύο βράχους καὶ ἄνωθεν αὐτῶν πτερωτὸν λέοντα μετὰ τῆς λατινικῆς ἐπιγραφῆς: His semper. Τὸ ἔμβλημα αὐτὸ παρίστα τὴν Κέρκυραν, ἣτις, κατὰ τὸν Μουστοξύδη ἀνέθετε τὴν σωτηρίαν αὐτῆς, ἀπειλουμένην τότε, εἰς τὴν δικόρυφον αὐτῆς Ἀκρόπολιν καὶ τὸν ἐπισκέποντα κραταιὸν λέοντα. Ὑφισταμένης εἰσέτι τῆς Ἀκαδημίας ταύτης, ὁ ἐκ τῶν ἐξησφαλισμένων Καπέλλος συνέστησεν ἄλλην, τὴν τῶν Εὐφόρων (Dei Ferteli) διὰ νὰ διεγείρῃ τὴν ἀμιλλαν. Ἄλλ' αὕτη, φαίνεται, δὲν διετηρήθη ἐπὶ πολὺ. Κατὰ τὸ ἔτος 1732 ἰδρύθη ἐν Κερκύρᾳ νέα Ἀκαδημία φέρουσα τὸν τίτλον «Quos Phoebus vocat errantes», ὅστις προφανῶς ὑπενόει τὴν διασπορὰν τῶν πρώτων ἀκαδημαϊκῶν, τοὺς ὁποίους συνήθροισεν ἤδη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁ Φοῖβος. Τὸ 1805 συνέστη ἡ Ἴόνιος Ἀκαδημία, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος, πλὴν τῶν Κερκυραίων, καὶ διάφοροι διακεκριμένοι Γάλλοι ἐπιστήμονες. Τὸ καταστατικὸν αὐτῆς, ἐχούσης 22 ἀκαδημαϊκοὺς, διάφορα ἀντεπιστέλλοντα μέλη καὶ τρία τμήματα, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ Γάλλου μαθηματικοῦ Dupuis, ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Ἐκτοτε οὐδεμία ἄλλη Ἀκαδημία ἰδρύθη ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ πολὺς Laplace, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστήμη ὀφείλει τόσας θαυμασίας ἀνακαλύψεις, ἐξαιρῶν τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσφέρουν αἱ ἀκαδημαῖαι, γράφει! «Ἡ Φύσις εἶναι τόσο ποικίλη εἰς τὰ προϊόντα καὶ τὰ φαινόμενα αὐτῆς, εἶναι τόσο δύσκολον νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰ αἷτια τούτων, ὥστε, διὰ νὰ τὴν γνωρίσωμεν καὶ τὴν ἀναγκάσωμεν νὰ ἀποκαλύψῃ τοὺς νόμους της, χρειάζεται μέγας ἀριθμὸς ἀνδρῶν νὰ συγκεντρώσωσι τὰ φῶτα καὶ τὰς ἐνεργείας των. Ἡ ἔνωσις αὕτη καθίσταται κυρίως ἀναγκαία, ὅταν τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν πολλαπλασιαζούσης τὰ σημεῖα ἐπαφῆς αὐτῶν καὶ μὴ ἐπιτρεπούσης πλέον εἰς ἓνα μόνον ἄνθρωπον νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς ὅλας, δὲν δύνανται αὐταὶ νὰ λάθωσι ἢ παρὰ πολλῶν ἐπιστημόνων τὰ ἀμοιβαίως βοηθείας, τὰς ὁποίας ζητοῦσι παρ' ἀλλήλων... Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον πλεονέκτημα τῶν Ἀκαδημιῶν εἶνε τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἰσάγεται ἐν αὐταῖς καὶ ἐκείθεν διαχέεται εἰς ὅλοκληρον τὸ ἔθνος καὶ ἐφ' ὅλων τῶν πραγμάτων. Ὁ μεμονω-

μένος ἐπιστήμων δύναται νὰ παραδοθῆ ἀφόβως εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ συστήματός του· μακρόθεν μόνον ἀκούει τὴν ἀντίρρησην, τὴν ὁποῖαν προκαλεῖ τοῦτο. Ἄλλ' εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἢ προσβολὴ τῶν συστηματικῶν γνωμῶν κατορθώνει νὰ τὰς καταρρίψῃ ταχέως· ὁ δὲ πόθος τῆς ἀμοιβαίας πειθοῦς ἀποκαθιστᾷ ἀναγκαίως μεταξὺ τῶν μελῶν τὴν συνθήκην νὰ μὴ δέχωνται ἢ μόνον τὰ ἀποτελέσματα τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ λογισμοῦ».

Καὶ ὅταν μία μεγαλοφυΐα, ὡς ἡ τοῦ Laplace, ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐπιστήμης, καὶ μάλιστα πρὸ ἐνὸς περίπου αἰῶνος, ἦτο τοιαύτη, ὥστε κατέστη ἀδύνατον πλέον εἰς ἓνα μόνον ἄνθρωπον νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους αὐτῆς, καὶ ὅτι, ἕνεκα τῶν πολλῶν σημείων ἐπαφῆς αὐτῶν, θεωρεῖ ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν πρόοδον, τὴν διὰ τῶν ἀκαδημιῶν συνεργασίαν καὶ ἀλληλοβοήθειαν πολλῶν, ἢ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως τούτων παρίσταται ἔτι μᾶλλον ἐπιτακτικὴ σήμερον, ὅτε καὶ οἱ κλάδοι τῆς ἐπιστήμης ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν προήχθη τεραστίως καὶ τὰ κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς ἠὲξήθησαν μεγάλως.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Laplace, ἡ διὰ τῶν ἀκαδημιῶν ἀναπτυχθεῖσα καὶ διαδοθεῖσα ἐπιστημονικὴ, φιλολογικὴ, καὶ καλλιτεχνικὴ ζωὴ ὑπῆρξε τόσον μεγάλη καὶ ἰσχυρά, ἡ ἐξέλιξις, τὴν ὁποῖαν ὑπέστησαν, τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον ἐδημιούργησαν, ἡ ἐπίδρασις τὴν ὁποῖαν ἐπὶ τῆς προόδου τοῦ κόσμου ἤσκησαν, ἡ αἴγλη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ἀνέδειξαν, ὑπῆρξαν τόσον σπουδαῖα, ὥστε αὐτὰ κατέστησαν τὰ κέντρα, πρὸς τὰ ὁποῖα συρρέει, καὶ αἱ πηγαὶ ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζει πᾶσα τοῦ πολιτισμοῦ πρόοδος.

«Ἡ σπουδαιότης τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, λέγει ὁ διάσημος τέως πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων Appel, αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος· σχεδὸν ὀλόκληρος ἡ ἀνάπτυξις τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ ἀπορρέει ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν. Ἐὰν ἡ ἀνάπτυξις τῶν φιλοσοφικῶν ἰδεῶν ἠκολούθησεν ἀνεκαθεν τὴν ἐπιστήμην, οὐδέποτε οἱ ὕλικοι ὅροι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς μετεβλήθησαν τόσον ταχέως, ὅσον σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὑψηλοτέρων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων. Εἴτε πρόκειται περὶ τῆς ἰατρικῆς ἢ τῆς χειρουργικῆς, τῆς συγκοινωνίας ἢ τῆς μεταφορᾶς, τῆς βιομηχανίας ἢ τῆς γεωργίας, αἱ πρόοδοι διαδέχονται ἀλλήλας ταχεῖαι καὶ βαθεῖαι. Καὶ αὕτη ἡ διοργάνωσις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης στηρίζεται οὐσιωδῶς ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων, διὰ τὴν παρασκευὴν, τὸν ὀπλισμὸν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Εἰς τὴν ἐβδομαδιαίαν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας καταλήγουσιν ὅλαι αἱ ἐνέργειαι καὶ ἐξ αὐτῆς πάλιν ἐξέρχονται ὅλαι αἱ χρήσιμοι πρόοδοι ὑπὸ μορφήν δημοσίων ἀνακοινώσεων, διατριβῶν, ἐκθέσεων, ὡς καὶ ὑπὸ μορφήν ἰδιαιτέρων συνδιαλέξεων, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν, εἴτε μεταξὺ ἐπιστημόνων διαφόρων κλάδων, εἴτε μεταξὺ ἐργατῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος».

Ἡ Ἀκαδημία εἶναι ἤδη ἢ κορυφή, ἀλλὰ καὶ ἢ κεφαλὴ τῆς πνευματικῆς ὀργανώσεως ἐκάστης χώρας. Αὐτὴ προκαλεῖ, συλλέγει καὶ διαδίδει τὰς ἀνακαλύψεις, τὰς ἐφευρέσεις καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας καθόλου. Αὐτὴ ἐνθαρρύνει, ποδηγετεῖ καὶ ἀναδεικνύει τοὺς ἐργαζομένους. Αὐτὴ ἀποκαλύπτει καὶ χρησιμοποιοῖ τὰς ἰδιοφυΐας. Αὐτὴ μελετᾷ καὶ κανονίζει τὰ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης. Αὐτὴ παρασκευάζει, συντάσσει καὶ δημοσιεύει τὰ λεξικά αὐτῆς. Αὐτὴ ἐρευνᾷ καὶ ἀποκαλύπτει τὴν φύσιν τῆς χώρας. Αὐτὴ βραβεύει τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς πραγματικὰς ἰκανότητες. Αὐτὴ καθοδηγεῖ καὶ φωτίζει τὰς δημοσίας ἀρχὰς καὶ τὴν δημοσίαν γνώμην ἐπὶ παντὸς σχετικοῦ ζητήματος. Αὐτὴ ἐπιβάλλει τὴν πνευματικὴν πειθαρχίαν καὶ κατευθύνει τὴν ἐθνικὴν διανοητικὴν ἐνέργειαν εἰς τὸ στάδιον τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα, συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς.

Ἡ Ἀκαδημία εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄνευ αὐτῆς ἢ λειτουργία καὶ ἢ δρᾶσις τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι ἐλλιπῆς καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ παραμένει στεῖρον καὶ ἄχρηστον ἐν πολλοῖς. Τὸ Πανεπιστήμιον παρασκευάζει τοὺς ἐπιστήμονας, ἀλλ' ἢ Ἀκαδημία δημιουργεῖ ἐπιστήμην. Ἐκεῖνο προετοιμάζει τοὺς ἰκανοὺς ἐργάτας, ἀλλ' αὐτὴ χρησιμοποιοῖ αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον. Αὐτὴ εἶναι ὁ νοῦς, ὅστις ὡς ἀρχιτέκτων, ἐμπνέει καὶ ποδηγετεῖ τοὺς ἐργάτας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης κατὰ μέθοδον καὶ σύστημα, συμφώνως πρὸς τὴν κατάστασιν τούτων καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Καὶ διὰ τοῦτο ἦτο σοφὴ ἢ κατ' εἰσήγησιν τοῦ ἀειμνήστου Σχινᾶ ἀπόφασις τοῦ Σίμωνος Σίνα, ὅστις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταπλήξεως τῶν πολλῶν, ἀδυνατούντων νὰ ἐννοήσουν τὴν χρησιμότητα τοῦ σκοποῦ καὶ τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς δράσεως τοῦ ἀνωτάτου ἐπιστημονικοῦ ἰδρύματος, προέδαινε εἰς ἀνέγερσιν τοῦ φερωνύμου μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας. Καὶ δὲν ἐφείσθη χρημάτων ὁ ἄξιος υἱὸς τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Γεωργίου Σίνα, τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, κοσμῶν τὰς Ἀθήνας διὰ τοῦ πολυτελεστεροῦ τῶν νεωτέρων καλλιμαρμάρων μνημείων των, ἀντὶ δαπάνης ὀλοκλήρων ἑκατομμυρίων, ἵνα στεγάζῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τὴν ἑλληνικὴν τέχνην. Συμπληρῶν τὴν ἐλλιπῆ καὶ ἀκέφαλον κλίμακα τῆς δημοσίας ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως, διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἀνωτάτης αὐτῆς βαθμίδος, παρέχων τὸ ἔδαφος τῆς γονιμοποιήσεως τοῦ ἔργου τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἱδρῶν τὸ πνευματικὸν στάδιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔμελλε νὰ ἀναγεννηθῇ, νὰ ἀγωνισθῇ καὶ νὰ στεφθῇ τὸ ἑλληνικὸν δαιμόνιον, ἔτρεφε τὴν ἐλπίδα ὁ γενναῖος πατριώτης, ὅτι ἢ ἑλληνικὴ Ἀκαδημία ἤθελε καταστῆ οὐ μόνον πηγὴ δόξης διὰ τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ ὁ τηλαυγὴς φάρος τοῦ ἔθνους, ὁ φωτεινὸς ὁδηγὸς αὐτοῦ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν.

Τὴν 2 Αὐγούστου 1859 ἐτίθετο ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας, ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων ἐκπονηθέντων ὑπὸ τοῦ διασήμευ Δανοῦ ἀρχιτέκτονος Θ. Χάνσεν. Μετὰ τὸν ἀγιασμὸν καὶ σύντομον λογύδριον τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, ἀπήγγειλεν ὠραῖον λόγον ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας Θρ. Α. Ζαΐμης.

Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Ἀκαδημίας, τῶν σχεδίων τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἡ ἐκτέλεσις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν Γερμανὸν ἀρχιτέκτονα Ἐρνέστον Τσίλερ, διήρκεσεν 26 ὅλα ἔτη, περατωθεῖσα τῇ 1885. Ἐκτοτε παρήλθε τεσσαρακονταετία καὶ πλέον· ἀλλ' ἡ Ἀκαδημία, ἡ ὁποία κατὰ τὸ μακρὸν αὐτὸ διάστημα ἐχρησιμοποιήθη διὰ πάντα ἄλλον σκοπὸν, μόνον ὡς Ἀκαδημία παρέμεινεν ἄχρηστος. Ἀτυχῶς ἡ λαμπρὰ πρόθεσις τοῦ Σίνα δὲν ἐξετιμήθη δεόντως παρ' ἡμῖν καὶ ὁ πατριωτικὸς αὐτοῦ πόθος παρέμεινεν ἀπραγματοποίητος πρὸς μεγάλην ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ζημίαν τοῦ τόπου. Ἡ γνώμη, ἡ ὁποία, ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, ἐκράτησε μέχρι τοῦδε, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποκτήσωμεν πρῶτον μεγάλους ἀκαδημαϊκοὺς καὶ κατόπιν νὰ ἰδρῦσωμεν τὴν Ἀκαδημίαν, ὑπῆρξε σφαλερὰ, ὅσον καὶ ὀλεθρία εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ τὴν δημιουργίαν ἐλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ ἐλληνικῆς τέχνης. Δὲν ἰδρύνονται αἱ ἀκαδημαῖαι χάριν τῶν μεγάλων ἀκαδημαϊκῶν, οὐδ' ὑπάρχουν αὐταὶ ἐφ' ὅσον μόνον λάμπουν ἐν αὐταῖς οἱ τοιοῦτοι σπάνιοι ἄνδρες· ἀλλὰ λειτουργοῦν κανονικῶς καὶ ἄνευ τούτων, πληροῦσαι ἀνάγκην τοῦ κράτους· λειτουργοῦν διὰ νὰ φέρουν εἰς φῶς καὶ ἀναδείξουν τοὺς μεγάλους ἐπιστήμονας, τοὺς μεγάλους φιλολόγους, τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας. Διότι πρέπει νὰ ἐννοηθῆ καλῶς, ὅτι ἡ Ἀκαδημία δὲν εἶναι πολυτέλεια, δυναμένη νὰ λείψῃ ἀζημίως καὶ ἀβλαβῶς, ἀλλὰ θεσμὸς ἀχώριστος τῆς κανονικῆς λειτουργίας τοῦ ὅλου μηχανισμοῦ παντὸς κράτους.

Ἡ ἔλλειψις μεγάλων ἐπιστημόνων οὐ μόνον τὴν διάλυσιν τῶν Ἀκαδημιῶν δὲν προῦκάλεσεν οὐδαμῶς, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἔδρυσιν αὐτῶν παρεκώλυσε ποτέ. Ὄταν δὲν ὑπάρχουν ἔξοχοι ἐπιστήμονες, προσλαμβάνονται καὶ μέτριοι ἢ καλοῦνται καὶ ξένοι ἔξωθεν. Ὁ μέγας Λουδοβίκος, ἰδρῦων τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, τῇ 1666, δὲν ἐδίστασε νὰ καλέσῃ ἐν αὐτῇ καὶ ξένους ἔξωθεν, ὡς τὸν μέγαν Ὀλλανδὸν μαθηματικὸν Huyghens, τὸν διάσημον Ἰταλὸν ἀστρονόμον Cassini καὶ ἄλλους τοιοῦτους μεγάλους σοφοὺς. Καὶ ἐὰν ἡ Γαλλία, διὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως αὐτῆς, τοῦ Βασιλέως - Ἡλίου, ἔδρυσεν τὴν περίφημον Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὅλους τοὺς ἀναγκαίους πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν αὐτῆς ἐπιστήμονας, δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ καὶ ἄστοχος ἡ ἀξίωσις μικροῦ κράτους, μόλις τώρα ἀναπτυσσομένου, νὰ ζητῇ νὰ ἀποκτήσῃ πρότερον ὅλους τοὺς πρὸς τοῦτο χρησίμους ἄνδρας;

Ἄλλ' ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας συνετέλεσε πολὺ καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀναγκαίου θάρρους πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ πρώτου Ἀκαδημαϊκοῦ πυρῆνος δυσχερειῶν, ὅσον καὶ ἡ

ἐξαιρετική λαμπρότης τοῦ πολυτελοῦς αὐτοῦ κτιρίου. Φαίνεται ὅτι τοιοῦτοι ἀρχαιοπρεπεῖς καὶ λαμπροὶ ναοὶ μόνον πρὸς στέγασιν καὶ λατρείαν θεῶν ἐπιτρέπεται ν' ἀνεγείρωνται. Ἄλλ' οἱ ἀκαδημαῖκοί, ἂν καὶ ὀνομάζονται συνήθως ἀθάνατοι, ὄχι μόνον θεοὶ δὲν εἶναι, ἀλλ' οὐδὲ κἄν ἡμίθεοι. Ἐντεῦθεν ἢ ἀντίδρασις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἴσως καὶ ἡ δυσμένεια καὶ αὐτὸς ὁ φθόνος τῶν προστατῶν τῆς Ἀκαδημίας θεῶν, τοποθετηθέντων μάλιστα, παρὰ τὴν γνώμην των βεβαίως, ἐκτὸς καὶ ἄνωθεν τῆς στέγης αὐτῆς. Καὶ αὐτὸ τὸ θεῖον, φθονερόν τε καὶ ταραχώδες, κατὰ τοὺς ἀρχαίους. Ἡ Ἴδρυσις λοιπὸν Ἀκαδημίας ὄχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς θεοὺς ἦτο ὀχληρά. Ἐδέησε νὰ παρέλθῃ τεσσαρακονταετία ὀλόκληρος, ὅπως ἐξευμενισθῶσιν αἱ προστάτιδες τῆς Ἀκαδημίας θεότητες καὶ ἐπιτρέψωσι τὴν Ἴδρυσίν τῆς ἄς ἐλπίσωμεν καὶ ὅτι θὰ εὐδοκήσωσι νὰ τὴν ἐμπνέωσι καὶ καθοδηγῶσιν εἰς ἐπιτυχήν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῆς προορισμοῦ.

Καὶ δὲν ἔλειψαν οἱ ἄνδρες παρ' ἡμῖν, οἱ ὅποιοι εἰργάσθησαν καὶ ἐπεδίωξαν παντὶ σθένει τὴν Ἴδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας. Μεταξὺ αὐτῶν τὴν πρώτην κατέχει θέσιν ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς, ὁ ὅποιος καὶ ὄργανισμὸν αὐτῆς συνέταξε καὶ τοὺς ἀρμοδίους συνεβούλευσε καὶ προέτρεψε καὶ εἰς πᾶσαν σχετικὴν ἐνέργειαν πολλάκις προέβη. Ἄλλ' εἰς μάτην! Ἐπὶ τέλους, ἀπελπισθεῖς ἐδημοσίευσε μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντος ὄργανισμοῦ διατριβήν, εἰς τὴν ὁποίαν γράφει:

«Ἐπειδὴ ἀγνοῶ πότε θέλει ἔλθει ἡ εὐτυχὴς ἐκείνη στιγμή, καὶ ἂν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη ἀναβληθεῖσα δὲν θέλει ἀναβληθῆ ἐπὶ ἄλλα ἴσως τριάκοντα, διὰ τοῦτο, ἐν ὅσῳ εἶμι ἐν τοῖς ζῶσι, τὸ σχέδιον, ὃ νομίζω κατάλληλον διὰ τὸν ὄργανισμὸν αὐτῆς, καὶ ὃ πολλάκις δοθὲν τοῖς ἀνήκουσι παρερρίφθη καὶ ἐλησημονήθη, παραδίδω σήμερον δι' ἐσχάτην φοράν εἰς τὴν δημοσιότητα, ἵνα ἂν τις θεωρήσῃ αὐτὸ κατὰ τι χρήσιμον, ὅτε ἐγὼ δὲν θέλω ὑπάρχει, ποιήσεται οἷανδήποτε χρήσιν αὐτοῦ... Γνωρίζω τὰς σχετικὰς ἐντυπώσεις, διότι τοιαῦταί μοι ἐγένοντο καὶ ὅτε ἐπέμενον ὑπὲρ συστάσεως πανεπιστημίου, ἣν πλείστοι τότε ἐκήρυττον ἀνεφικτον δι' ἔλλειψιν ἀνθρώπων καὶ πόρων».

Ὅταν ποτὲ ὁ Ραγκαβῆς ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα Γεώργιον καὶ ἐζήτησε τὴν Ἴδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας, ὁ βασιλεὺς ἀπήντησεν εἰς αὐτόν: «Καὶ ποῦ εἶναι οἱ ἀκαδημαῖκοί, τοὺς ὁποίους θὰ διορίσωμεν;» Ὁ Ραγκαβῆς ἤρχισε τότε νὰ ὀνομάζῃ τὸν Ἀσώπιον, τὸν Βυζάντιον, τὸν Μανουῦσον, τὸν Φαρμακίδην, τὸν Φίλιππον Ἰωάννου καὶ ἄλλους ἀξίους νὰ καταλάβωσιν ἀκαδημαϊκὴν ἔδραν, πρὸ πολλοῦ ὅμως μεταστάντας τοῦ κόσμου τούτου. «Ἄλλ' αὐτοὶ ἀπέθανον ἤδη, κύριε Ραγκαβῆ», εἶπεν ὁ βασιλεὺς. «Ναί, ἀλλὰ τοὺς ἀφήσατε καὶ ἀπέθανον, Μεγαλειότατε», ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ εὐφυέστατος πρεσβύτες.

Ναί, τοὺς ἀφήσαμεν καὶ ἀπέθανον, καὶ ἐκείνους ὅπως καὶ τόσους ἄλλους, ὡς τὸν Κουμανούδη, τὸν Πανᾶν, τὸν Δαμασκηνόν, τὸν Σολωμόν, τὸν Ἀποστολίδην Σοφοκλή, τὸν Ζαμπέλιον, τὸν Ραγκαβῆν, τὸν Ἰούλ. Τυπάδον, τὸν Μαρκοράν, τὸν Χατζιδάκιν, τὸν Βράϊλαν Ἀρμένην, τὸν Σβορώνον, τὸν Ὀρφανίδην, τὸν Καλλιγᾶν, τὸν Παππαρρηγόπουλον, τὸν Κοντογόνην, τὸν Ἀναγνωστάκη, τὸν Κόντον, τὸν Νικολαΐδην, τὸν Βασ. Οἰκονομίδην, τὸν Βαλαωρίτην, τὸν Ι. Σούτσον, τὸν Παράσχον, τὸν Κωστήν, τὸν Ζαλοκώσταν, τὸν Πολίτην, τὸν Βερναρδάκη, τὸν Ροῖδην, τὸν Βλάχον, τὸν Στέφανον, τὸν Βασιλειάδην, τὸν Πανταζίδην, τὸν Λάμπρον, τὸν Σεμιτέλον, τὸν Ἀφεντούλην, τὸν Βάσην, τὸν Στροῦμπον, τὸν Χρηστομάνον καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς ὁποίους λησμονῶ ἢ καὶ ἀγνωῶ ἴσως. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι ἐπαρκῆς καὶ ἡ ἀξία των ὑπῆρξεν ἰκανῆ δι' οἰανδήποτε Ἀκαδημίαν. Ἀλλὰ τοὺς ἀφήσαμεν καὶ ἀπέθανον ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, χωρὶς νὰ ἐργασθῶσι δι' αὐτήν, χωρὶς νὰ παρασκευάσουν τοὺς ἐν αὐτῇ διαδόχους των. Ἀλλ' οὔτε ἡ ἀξία των, οὔτε ἡ δόξα των ἠλαττώθη, διὰ τοῦτο· ἡ ἑλληνικὴ Ἀκαδημία ὅμως πολὺ ἐζημιώθη, μὴ προφθάσασα νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. Θὰ ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ εἴπωμεν ἀναλόγως καὶ περὶ αὐτῶν ὅτι, ἔγραψεν ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ὑπὸ τὴν ἐν αὐτῇ προτομὴν τοῦ Μολιέρου, τὸν ὁποῖον ζῶντα ἠρνήθη νὰ ἐκλέξῃ ὡς μέλος τῆς:

Rien n'a manqué à sa gloire;
C'est lui qui a manqué à la nôtre.

Μετὰ τοῦ Ραγκαβῆ συνειργάσθημεν ἐκ παραλλήλου ἄλλοτε πρὸς ἴδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας, καὶ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν συνεχίσαμεν ἀπὸ τριακονταετίας περίπου· λογιζόμεθα δὲ εὐτυχεῖς, ὅτι εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν οὐ μόνον νὰ ἴδωμεν τὸ ἔθνικόν αὐτὸ ὄνειρον πραγματοποιούμενον, ἀλλὰ καὶ προσωπικῶς νὰ ἐγκαινίσωμεν σήμερον τὸ ἴδρυμα τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους, ὑπὸ τὸν ἀριστον οἰωνὸν τῆς ἡμέρας τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Ἡ ἔλλειψις Ἀκαδημίας παρ' ἡμῖν ἀπετέλει ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὁμολογίαν, ὅτι ὑστεροῦμεν ἐπιστημονικῶς ὄλων τῶν ἄλλων ἔθνῶν, καὶ αὐτῶν τῶν μικροτέρων τοῦ Αἴμου, τὰ ὁποῖα ὄλα πρὸ πολλοῦ ἔχουν τὰς Ἀκαδημίας των. Καὶ ἡ ὁμολογία αὐτὴ καθίσταται ἔτι βαρυτέρα, ὅταν ἀπὸ δεκαετηρίδων ἤδη ἀφίνωμεν, πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ κόσμου, ἄχρηστον τὸ πρὸς τοῦτο δωρηθὲν μεγαλοπρεπὲς αὐτὸ οἰκοδόμημα, δι' ἔλλειψιν ἀκαδημαϊκῶν!... Ἡ πολιτεία, ἀρνούμενη οὕτω τὴν ἴδρυσιν Ἀκαδημίας, ἐφαίνετο κηρύττουσα ἐπισήμως, ἀλλ' ἀδίκως, τὴν ἀνικανότητα τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, ὅπως εἰσέλθωσι καὶ ἐργασθῶσιν ἐν αὐτῇ· ἐφαίνετο δηλοῦσα

προφανώς, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ κοιτίδι τῆς ἐπιστήμης κατεπέσαμεν εἰς τόσον χαμηλὸν πνευματικὸν ἔδαφος, ὥστε ἀνίκανοι νὰ τὴν καλλιεργήσωμεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ μεταφέρωμεν καὶ αὐτὴν ἐξώθεν ὡς ξένον ἐμπόρευμα.

Καὶ ὅμως τὰ Πρακτικὰ ξένων μεγάλων Ἀκαδημιῶν, καὶ τὰ πρωτεύοντα τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, συχνότατα δημοσιεύοντα πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας καὶ ἄλλας πραγματείας Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, καὶ οἱ κατάλογοι τῶν ξένων ἐταίρων καὶ τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν διαφόρων σπουδαίων Ἀκαδημιῶν περιλαμβάνοντες καὶ οὐκ ὀλίγα ἑλληνικὰ ὀνόματα, μαρτυροῦσιν, εὐτυχῶς ἐπισήμως, περὶ τοῦ ἐναντίου.

Καὶ οἱ ἐπιφανεῖς Ἑλληνες ἐργάται τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης θὰ ἦσαν βεβαίως πολυπληθέστεροι καὶ αἱ ἀνακοινώσεις αὐτῶν ἀναμφιδόλως πολυαριθμότεραι ἢ σπουδαιότεραι ἴσως, ἐὰν αἱ ἐργασίαι αὐταὶ προεκαλοῦντο, κατηρθύνοντο καὶ ἐβραβεύοντο ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἀκαδημίας, ἀντὶ νὰ φιλοξενοῦνται ἀπλῶς ὑπὸ τῶν ξένων, παραμένουσαι καὶ αὐταὶ καὶ οἱ ἐργάται αὐτῶν ἄγνωστοι καὶ ἀφανεῖς ἐν Ἑλλάδι. Καὶ εἶναι ἀληθῶς παράδοξον πῶς, ὑπὸ τοιοῦτους δυσμενεῖς πράγματι ὄρους, ἐν τῇ μέσῃ τῆς ἀγνοίας καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως, ἀμοιῆς ἢ οἰασθήποτε ἱκανοποιήσεως, εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν ἄνδρες, οἱ ὅποιοι εἰς οὐδεμίαν τιμὴν ἢ ἄλλην ἀμοιβὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ἀποβλέποντες, πλὴν τῆς ἀδιαφορίας, τῆς λήθης καὶ ἐνίοτε τῆς ἐπικρίσεως, μοχθοῦσι καὶ ἀγωνίζονται, ὅπως δημιουργήσωσιν ἀληθῆ καὶ σοβαρὰν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην, ἐν γνώσει, ὅτι ἡ δόξα δὲν θὰ ρίψη ποτὲ μέχρις αὐτῶν τὰς ἀκτῖνας τῆς. Ἐὰν ἡ ἀδιαφορία, ἐν τῇ μέσῃ τῆς ὁποίας ζῶσιν, δὲν ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπογοήτευσιν, ἐὰν ἡ ἔλλειψις παντὸς σχετικοῦ ἐν τῇ τόπῃ ἐπάθλου δὲν ἐμάρανε τὴν ἰδιοφυΐαν των, ἐὰν ἡ ἀγνοία τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀξίας των, δι' ἔλλειψιν Ἀκαδημίας, δὲν ἐψύχρανε τὸν ἐπιστημονικὸν ζῆλον των, τοῦτο σημαίνει τὴν μεγάλην πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην ἀφοσίωσιν, δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ χάριν αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης. Ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν τῇ χώρᾳ, ἔνθα ἀνέκαθεν ἐκηρύχθη καὶ ἐλατρεύθη ὡς ἐθνικὸν δόγμα ἡ θεμελιώδης ἀρχή: ἡ ἐπιστήμη χάριν τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ τέχνη χάριν τῆς τέχνης.

Ἡ ἴδρυσις τῆς Ἀκαδημίας κατέστη ἔτι μᾶλλον ἐπιτακτικὴ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου τῶν Ἀκαδημιῶν (Union des Académies). Ὁ Σύνδεσμος αὐτὸς ἰδρύθη, εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον κατὰ Μάϊον τοῦ 1919, ἐν Παρισίοις, καὶ περιλαμβάνει τὰς Ἀκαδημίας ὅλου σχεδὸν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἡ παραμονὴ ἡμῶν ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς συνεργασίας θὰ ἦτο προφανῶς λίαν ἐπιζήμιος. Διὸ καὶ ὀρθῶς τὸ ἑλληνικὸν κράτος, καίπερ μὴ ἔχον Ἀκαδημίαν, ἐζήτησε τότε νὰ συμμετάσχη αὐτοῦ καὶ ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ προέβαιεν εἰς τὴν ἴδρυσιν αὐτῆς. Ἀλλ' αἱ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι καὶ μεταβολαὶ δὲν ἐπέτρεψαν μέχρι τοῦδε

τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως ταύτης, ἣτις ἀποτελεῖ ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐνώπιον τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου.

Ἴδού οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἐθεωρήσαμεν ἐπείγουσαν καὶ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους, τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἰδρῶσωμεν τὴν Ἀκαδημίαν· πρέπει καὶ νὰ τὴν προικοδοτήσωμεν μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά μέσα, ὅπως λειτουργήσῃ κανονικῶς καὶ ἐργασθῇ γονίμως· πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ἀναγκαῖα βραβεῖα, ὅπως διοργανώῃ τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους, ἐξεγείρῃ τὴν ἀμιλλαν καὶ βραβεύῃ τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν ἀρετὴν ἐν αὐτῷ. Εὐτυχῶς δὲν ἔλειψαν πάλιν τὰ γενναῖα τῆς Ἑλλάδος τέκνα, τὰ ὁποῖα ἔσπευσαν προθύμως νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς· ὄλαι αἱ θύραι, τὰς ὁποίας ἐκρούσαμεν πρὸς τοῦτο, ἠνοιχθήσαν μετὰ προθυμίας, καὶ ἀπήντησαν μετὰ γενναϊότητος, τιμώσης τὸ φιλοπρόσδοον καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Καὶ ἐν πρώτοις τὸ γενναῖον τῆς πατρίδος τέκνον, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ πολυειδῶς ἔδρασεν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐν τῇ ξένῃ, ἐπανακάμψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν παύει ἀφειδῶς προσφέρων τὸν πλοῦτον του, πρῶτος πάντοτε εἰς πᾶσαν ἐθνικὴν ἀνάγκην, ὁ κ. Ἐμμ. Μπενάκης, θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας τὰ ἐξῆς βραβεῖα: α') Τὸ ποσὸν 5.000 λιρῶν Ἀγγλίας, ὅπως ἐκ τῶν τόκων αὐτοῦ, κατατεθειμένου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, καθορίζῃ ἡ Ἀκαδημία ἐν ἡ πλειότερα ἐτήσια βραβεῖα, ἀπονεμόμενα ὑπ' αὐτῆς εἰς ἐφευρέσεις, συγγράμματα ἢ ἄλλα ἔργα, συντελοῦντα εἰς προαγωγὴν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ πρωτίστως τῆς γεωργίας· β') τὸ ποσὸν 4.000 λιρῶν, ὅπως ἐκ τῶν τόκων αὐτοῦ ἀπονέμονται εἰς τοὺς διδασκάλους, οἵτινες δι' εὐδοκίμου διδασκαλίας, λόγῳ καὶ ἔργῳ, συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν αὐτῶν εἰς τὰ γεωργικὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην τῶν δένδρων καὶ τὴν ἠθικὴν διάπλασιν καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῶν φρονήματος.

Πρὸς τοῦτοις, ὁ κ. Μπενάκης θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας ποσὸν 700 ἀγγλικῶν λιρῶν, πρὸς ἔκδοσιν τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

2. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, τῇ πεφωτισμένῃ εἰσηγήσει τοῦ συνδιοικητοῦ αὐτῆς κ. Γ. Δροσοπούλου, θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὸ ποσὸν τῶν 100.000 δραχ. ἐτησίως πρὸς ἀπονομὴν ὑπὸ ταύτης ἐνὸς ἡ πλειόνων βραβεῖων δι' ἔργα συντελοῦντα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ γενικῶς τῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων τῆς χώρας.

3. Ἡ κ. Ἀθηνᾶ Ὁ. Σταθάτου, ἀξία σύζυγος τοῦ πολλὰ διὰ τοῦ «ἄθλου» αὐτοῦ καὶ ἄλλως ὑπὲρ ἐθνικῶν σκοπῶν διαθέσαντος φιλοπάτριδος ἀνδρός, θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας ποσὸν 150.000 δραχμῶν, ὅπως ἐκ τῶν τόκων αὐτοῦ συστηθῇ

βραβείον ὑπὸ τὸ ὄνομα «᾽Οθωνος καὶ ᾽Αθηναῶς Σταθάτου», τὸ ὁποῖον θὰ ἀπονέμηται ὑπὸ τῆς ᾽Ακαδημίας ἐτησίως εἰς τὸν ἐπιδείξαντα τὴν καλλιτέραν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυτιλίας.

4. Ἡ Τράπεζα ᾽Αθηνῶν θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ᾽Ακαδημίας 15.000 δραχμὰς ἐτησίως πρὸς βράβευσιν ἔργων σχετικῶν πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1821.

5. Ὁ Σύλλογος πρὸς Διάδοσιν Ὠφελίμων Βιβλίων θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ᾽Ακαδημίας τὸ ποσὸν 5.000 δραχμῶν ἐτησίως πρὸς ἀπονομὴν ὑπ' αὐτῆς τοῦ λογοτεχνικοῦ ἐπάθλου Βικέλα. Πρὸς τούτοις ὁ αὐτὸς Σύλλογος θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ᾽Ακαδημίας ποσὸν 50.000 δραχμῶν ὡς βραβεῖον διὰ τὴν σύνταξιν τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς νεωτέρας καὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης.

6. Ὁ κ. Δ. Λοβέρδος προσφέρει 10.000 δραχμῶν ἐπὶ δύο ἔτη πρὸς βράβευσιν ἔργου σχετικοῦ πρὸς τὴν βυζαντινὴν τέχνην.

7. Ὁ ἰατρός κ. Β. Λαμπίνης προσφέρει 25.000 δραχμῶν πρὸς βράβευσιν ἐγχειριδίου τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτοῦ.

8. Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θ. Ἀρεταῖος ἀφῆκεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὴν ἐντολήν, ὅπως ἐκ τῆς εἰς αὐτὸ δωρηθείσης περιουσίας του διατίθεται ἐτησίως ἐν μέρος πρὸς βράβευσιν ἔργου ἱατρικῆς ἢ φυσικῶν ἐπιστημῶν.

9. Ὁ γνωστὸς ᾽Αθηναῖος σοφὸς ἰνδολόγος Δημ. Γαλανός, εἰς τὴν διαθήκην αὐτοῦ, συνταχθεῖσαν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1833, γράφει: «Κληροδοτῶ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τὴν πρώτην ἐν ᾽Αθήναις ᾽Ακαδημίαν. Κληροδοτῶ ὡσαύτως εἰς τὴν πρώτην ἐν ᾽Αθήναις ᾽Ακαδημίαν ὅλα τὰ σανσκριτικὰ μου βιβλία, χειρόγραφα, μεταφράσεις κλπ.».

10. Ἐκ τοῦ μεγάλου κληροδοτήματος Τσοῦφλη ἢ ᾽Ακαδημία δικαιούται νὰ λάβῃ νῦν δεκάδας τινὰς ἑκατομμυρίων.

11. Εἰς τὴν ᾽Ακαδημίαν, διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, πλὴν τῶν ἄλλων πόρων, μεταβιβάζονται τὰ γενικὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κληροδοτήματα, τὸ διὰ τὰς καλὰς τέχνας προωρισμένον κληροδοτήμα Ι. Βόζου, καὶ μέρος τοῦ κληροδοτήματος Δωρίδου.

Αἱ ὑπὲρ τῆς ᾽Ακαδημίας δωρεαὶ θὰ ἦσαν ἤδη βεβαίως ἀσυγκρίτως πολυπληθέστεραι, ἐὰν εἶχεν αὐτὴ ἰδρυθῆ πρὸ πολλοῦ, ὡς ὤφειλεν· ἀλλὰ καὶ τώρα δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ταχέως θέλει τύχη τῆς ἀναγκαίας ὑποστηρίξεως τοῦ ἔθνους πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἑθνικοῦ προορισμοῦ.

Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὰ ἔθνη τὰ γνωρίζοντα νὰ ἐκτιμῶσι καὶ βραβεύωσιν, ἐν τῇ δυσκόλῃ καὶ πλήρει αὐταπαρνήσεως ἔργῳ αὐτῶν, τοὺς εἰλικρινεῖς ἐργάτας τῆς ἐπι-

στήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης. Διότι, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, ἡ ἱστορία ἐκάστου ἔθνους εἶναι ἡ ἱστορία τῶν ἐξόχων τέκνων τῆς. Ὅθεν τὰ ἔθνη ἀναδεικνύοντα τοὺς ἐξέχοντας ἄνδρας των, μὴ παραβλέποντα τὰς πολυτίμους ταύτας ἠθικὰς δυνάμεις των, ἐξαίροντα τὰς πνευματικὰς κορυφὰς των, ἀνυψώνουν ἑαυτά, λάμποντα ἐκ τῆς δόξης τῶν ἔργων καὶ ἀκτινοβολοῦντα ἐκ τῆς αἴγλης τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ κ. ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΝΕΓΡΗ

Μετὰ τὰ τόσον εὐγλώττως λεχθέντα περὶ τῆς σημασίας καὶ σπουδαιότητος τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας πᾶσα ἄλλη ἀνάπτυξις περιτεύει καὶ ἐναπόκειται μόνον εἰς ἐμὲ ὡς Πρόεδρον τοῦ σώματος νὰ εὐχαριστήσω τοὺς πρωτοστατήσαντας εἰς τὴν ἴδρυσιν ταύτης, τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, τὸν τελευταῖον καὶ σχόντα τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἔργου καὶ θεωρήσαντα αὐτὸ ὡς τὸ προσφιλέσ ὄνειρον τοῦ ἐπιστημονικοῦ τόσον πλουσίου εἰς ἐργασίαν πολύτιμον σταδίου του· ὑποχρεούμεθα δὲ ἡμεῖς νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως μὴ καθυστερήσωμεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων μας, ἀναδείξωμεν δὲ τὸ ἴδρυμα ἀνάξιον τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἰδρύεται. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἔτι ἐπιτακτικώτερον σήμερον, ὅτε μετὰ τὸν καταστρεπτικὸν πόλεμον ὀργανοῦνται πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐνώσεις μεταξὺ τῶν διανοουμένων τῶν διαφόρων ἐθνῶν, αἵτινες συσφίγγουσαι τὰς σχέσεις, βοηθοῦσι τὸ ἔργον τῆς εἰρήνης διὰ τῆς συμφιλίωσεως τῶν λαῶν. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐνώσεων τούτων προεξέχει ἡ Διεθνὴς Ἐνωσις τῶν Ἀκαδημιῶν, εἰς ἣν ἀπὸ τοῦδε ἡ Ἑλλάς θ' ἀντιπροσωπεύεται δικαιοματικῶς, λαμβάνουσα οὕτω ἐνεργὸν μέρος εἰς διεθνεῖς συζητήσεις περὶ τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄς ἀτενίσωμεν μετὰ θάρρους εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς νῦν ἀναλαμβάνομεν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν πατρίδα, εὐχόμενοι ὅπως αἱ δύο θεότητες, αἵτινες ὑπερήφανοι πρὸ τοῦ μεγάρου τούτου ἴστανται, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεότης τῆς σοφίας, καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων, ὁ θεὸς τοῦ φωτός, καθοδηγῶσιν ἀσφαλῶς τὰ βήματα ἡμῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου. Ἰδιαιτέρα δὲ τιμὴ χρεωστεῖται εἰς τοὺς γενναίους δωρητάς, ὧν τὰ ὀνόματα ἀνέφερον ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, πρὸς οὓς ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας τοῦ σώματος. Δόξα καὶ τιμὴ εἰς αὐτούς, ἀλλὰ δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰς τοὺς ἀνεγείραντας τὸ μέγαρον τοῦτο Σίμωνα καὶ Ἰφιγένειαν Σίνα, ὧν αἱ ψυχαὶ σήμερον θὰ σκιρτῶσιν ἐκ χαρᾶς βλέπουσαι πραγματοποιούμενον τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἀνηγέρθη τὸ περίλαμπρον τοῦτο κτίριον, οὗ αἱ εἰκόνες αἱ πληροῦσαι τὴν αἴθρυσαν ταύτην παριστῶσι τὰ ἔργα, τὰς ταλαιπωρίας καὶ τὴν τελικὴν ἀποθέωσιν τοῦ πρώτου ἐφευρέτου, τοῦ πρώτου τεχνίτου, τοῦ πρώτου ἐπιστήμονος, τοῦ Προμηθέως.